FUMO
Omgevingsdienst Fryslân

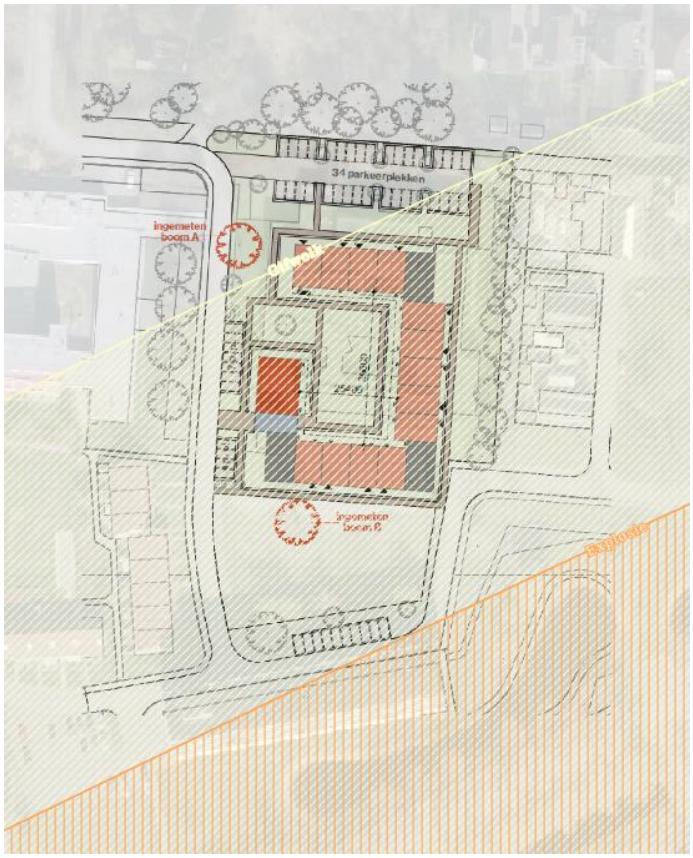
Advies Externe Veiligheid John F. Kennedylaan 6 Drachten

FUMO
Omgevingsdienst Fryslân

Advies Externe Veiligheid John F. Kennedylaan 6 Drachten

Gemeente Smallingerland

Datum	:	2 april 2026
Kenmerk	:	2026-FUMO-0115815/0101
Status	:	Definitief
Versie	:	2

Inleiding

De gemeente Smallingerland heeft een plan ontvangen voor de ontwikkeling van een woningbouwlocatie aan de John F Kennedylaan 6 te Drachten.

De percelen hebben de bestemming ‘Maatschappelijk -2’. Het voorgenomen plan voor de realisatie van 35 woningen is daarom in strijd met het Omgevingsplan. Om de ontwikkeling mogelijk te maken is een wijziging van het omgevingsplan of een buitenplanse omgevingsplan activiteit (BOPA) nodig en moet een ruimtelijke onderbouwing worden opgesteld.
Het gaat om de ontwikkeling van een ‘Knarrenhof’. Een Knarrenhof is een moderne, levensloopbestendige woonvorm, primair gericht op 50-plussers die zelfstandig willen wonen met privacy, maar met de voordelen van een sociale gemeenschap. Het concept combineert individuele woningen met in dit geval gemeenschappelijke tuin en een ontmoetingsruimte (het Hofhuys).

De gemeente Smallingerland heeft de FUMO gevraagd om voor deze ontwikkeling een advies externe veiligheid op te stellen.

Eindconclusie

Ten zuiden van het plangebied is autosnelweg A7 aanwezig. De A7 is onderdeel van Basisnet weg waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd. Het plangebied ligt grotendeels binnen het gifwolkaandachtsgebied van de A7.

Vanuit externe veiligheidsoogpunt heeft het de voorkeur dat nieuwe ontwikkelingen buiten aandachtsgebieden worden gerealiseerd, waarbij de risicobronnen en – ontvangers zo veel mogelijk van elkaar worden gescheiden. Er kunnen echter redenen zijn om toch binnen aandachtsgebieden te bouwen. Omdat het plangebied binnen een aandachtsgebied valt, dient het groepsrisico te worden verantwoord. Aangezien kwetsbare gebouwen binnen een aandachtsgebied worden toegelaten zou het omgevingsplan moeten waarborgen welke maatregelen getroffen dienen te worden ter bescherming van personen in die gebouwen en op die locaties.

Het “nieuwe” omgevingsplan is er nog niet. Om die reden worden in dit advies keuzes aan u voorgelegd, waarbij het advies van Brandweer Fryslân van 19 maart jl. is betrokken.

Op grond van het artikel 5.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) moet het aspect externe veiligheid worden beoordeeld als beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties worden toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Op grond van artikel 8.0b van het Bkl, is het aspect externe veiligheid ook onderdeel van de beoordeling van een wijziging van het omgevingsplan, of een buitenplanse omgevingsplan activiteit (BOPA). Daarvan is in deze situatie sprake.

Bij de verantwoording van het groepsrisico dient het advies van Brandweer Fryslân te worden betrokken. Brandweer Fryslân heeft op 19 maart jl. advies uitgebracht voor dit plan. Met het advies van de Brandweer is een definitief advies externe veiligheid opgesteld.

Wij adviseren u overeenkomstig artikel 5.15 lid 2 onder b van het Bkl binnen de aandachtsgebieden de volgende maatregelen voor te schrijven/toe te laten passen ter bescherming van personen in de gebouwen:

- Aanvullende risicocommunicatie toe te passen. Dit kan mogelijk privaatrechtelijk worden vastgelegd via koop- huurovereenkomsten. Dit houdt in dat bewoners (kopers en/of huurders) op de hoogte worden gebracht van het risico en bijbehorende handelingsperspectief. Dat wil onder andere zeggen dat bij een dreigende calamiteit van de bron dient te worden gevlucht;
- Bewoning en structureel verblijf van verminderd zelfredzame personen en functies zoals wonen met zorg uit te sluiten;
- Vluchtroutes in noordelijke richting mogelijk te maken;
- Milieubelastende activiteiten met externe veiligheidsrisico's (risicobronnen) binnen het plangebied uit te sluiten.

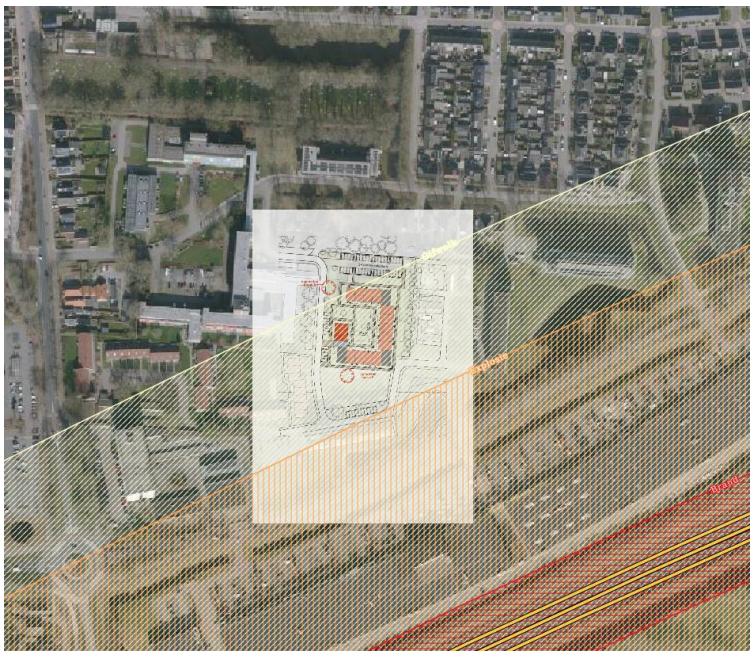
Met behulp van het uitvoeren van de verantwoordingsplicht voor het groepsrisico en het advies van Brandweer Fryslân, moet het bevoegd gezag zich uit spreken over de aanvaardbaarheid van het restrisico.

Voor wat betreft de acceptatie van het restrisico dient ook het belang van de ontwikkeling meegewogen te worden.

Hieronder zal het advies nader worden toegelicht.

Inventarisatie milieubelastende activiteiten met externe veiligheidsrisico's

Voor de inventarisatie van aanwezige milieubelastende activiteiten (mba's) met externe veiligheidsrisico's in de onmiddellijke nabijheid van het plangebied, is op 2 maart 2026 de Atlas Veiligheid bekeken, zie figuur 1. De planlocatie is in het witte vlak in kleur ingetekend.

Figuur 1. Uitsnede Atlas Veiligheid

De Atlas Veiligheid laat het volgende zien:

- Ten zuiden van het plangebied is Rijksweg A7 aanwezig welke onderdeel is van Basisnet weg.
  Het Basisnet is een milieubelastende activiteit met externe veiligheidsrisico's, zie activiteit C in bijlage VII van het Bkl.

Beperkt kwetsbaar, kwetsbaar of zeer kwetsbaar gebouw / beperkt kwetsbaar of kwetsbare locatie

De ontwikkeling maakt de realisatie van 35 woningen mogelijk.
Woningen zonder 24-uurs zorg worden op grond van bijlage VI van het Bkl als kwetsbare gebouwen aangemerkt.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat de te realiseren woningen als kwetsbare gebouwen moeten worden aangemerkt en als zodanig bij de beoordeling moet worden betrokken.

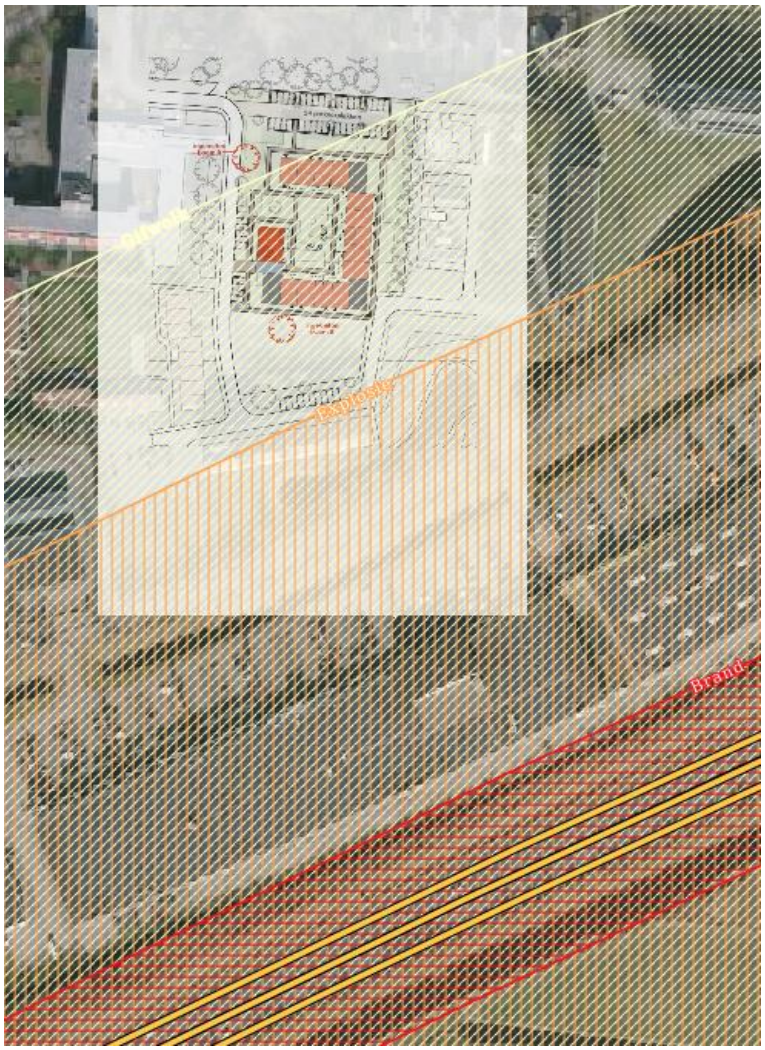
Rijksweg A7

Ten zuiden van het plangebied is Rijksweg A7 aanwezig. De A7 is onderdeel van Basisnet weg. Het Basisnet heeft volgens het Bkl, de volgende kenmerken:

Tabel 1: Kenmerken Rijksweg A7

Rijksweg	Naam	PR10^{-6} (m)	Brandaandachtsgebied (m)	Explosieaandachtsgebied (m)	Gifwolkaandachtsgebied (m)
A7	Fr33	0	30	200	300

In figuur 2 zijn deze aandachtsgebieden weergegeven t.o.v. het plangebied.

Figuur 2. Rijksweg A7 (oranje lijnen), Brandaandachtsgebied (rood gestreept gebied), Explosieaandachtsgebied (oranje gestreept gebied en het gifwolkaandachtsgebied (geel gestreept gebied).

Aandachtsgebieden

Voor Rijksweg A7 zijn een brand-, een explosie- en een gifwolkaandachtsgebied van toepassing. Uit figuur 2 kan worden opgemaakt dat het plangebied grotendeels binnen het gifwolkaandachtsgebied van de A7 is gelegen, maar buiten het brand- en explosieaandachtsgebied.
Omdat het plangebied grotendeels binnen het gifwolkaandachtsgebied is geprojecteerd, moet op grond van het Bkl het plan worden getoetst aan het PR10^{-6} per jaar en moet het groepsrisico worden verantwoord.

Plaatsgebonden risico (PR)

Het plaatsgebonden risico van Rijksweg A7 heeft ter hoogte van het plangebied een afstand van 0 meter vanaf de weg. Het plan ligt op ca 230 meter van Rijksweg A7, daarmee voldoet het plan aan de grenswaarde van het plaatsgebonden risico 10^{-6} per jaar.

De PR 10^{-6} per jaar contour geldt als grenswaarde die in acht moet worden genomen voor zeer kwetsbare en kwetsbare gebouwen en locaties.

Conclusie PR

Het PR10^{-6} per jaar veroorzaakt door Rijksweg A7 vormt geen belemmering voor dit plan.

Aandachtsgebieden

Vanuit externe veiligheidsoogpunt heeft het de voorkeur dat nieuwe ontwikkelingen buiten aandachtsgebieden worden gerealiseerd. Er kunnen echter redenen zijn om toch binnen aandachtsgebieden te bouwen.

Verantwoording groepsrisico

Op grond van artikel 8.0b Bkl zijn de regels uit hoofdstuk 5 van het Bkl van toepassing op de beoordeling van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Het groepsrisico dient overeenkomstig artikel 5.15 van het Bkl verantwoord te worden.

In artikel 5.15 van het Bkl is het volgende opgenomen:

1. In een omgevingsplan wordt voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties binnen een brandaandachtsgebied, een explosieaandachtsgebied en een gifwolkaandachtsgebied rekening gehouden met de kans op het overlijden van een groep van tien of meer personen per jaar als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval veroorzaakt door een activiteit:
2. Aan het eerste lid wordt in ieder geval voldaan als een omgevingsplan binnen een aandachtsgebied:
    a. Geen beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties toelaat; of
    b. Waar het omgevingsplan beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties toelaat, waarborgt:
        1°.dat maatregelen zijn getroffen ter bescherming van personen in die gebouwen en op die locaties; of
        2°.dat het aantal doorgaans aanwezige personen of de tijd dat die aanwezig zijn in die gebouwen en op die locaties beperkt is.

Aangezien een groep van tien of meer personen per jaar binnen de aandachtsgebieden aanwezig is en er een nieuwe functie mogelijk wordt gemaakt, zal met een wijziging van het omgevingsplan of een buitenplanse omgevingsplan activiteit (BOPA) moeten worden gewaarborgd dat maatregelen worden getroffen ter bescherming van personen in die gebouwen en op die locaties, zie artikel 5.15 lid 2 onder b1 van het Bkl.

Het beschermen van personen in de woningen kan bestaat uit de volgende maatregelen:
1. Afstand houden tot de risicobron binnen het aandachtsgebied;
2. Aanvullende risicocommunicatie;
3. Beperken van personendichtheden in de omgeving van de risicobron;
4. Vlucht- en schuilmogelijkheden;
5. Omgevingsmaatregelen.

1. Afstand houden tot de risicobron binnen het aandachtsgebied

Het plangebied bevindt zich grotendeels binnen het gifwolkaandachtsgebied, maar buiten het brand- en explosieaandachtsgebied van Rijksweg A7. Het plangebied ligt op ca. 230 meter van Rijksweg A7. Er is nagenoeg geen ruimte in het plangebied om de woningen buiten het aandachtsgebied te realiseren.

2. Aanvullende risicocommunicatie

Aanvullende risicocommunicatie is een maatregel die in elk geval kan worden toegepast. Dit houdt in dat bewoners (kopers en/of huurders) op de hoogte worden gebracht van het risico en bijbehorende handelingsperspectief. Dat wil onder andere zeggen dat bij een dreigende calamiteit van de bron dient te worden gevlucht. Dit kan mogelijk privaatrechtelijk worden vastgelegd via koop-huurovereenkomsten.

3. Beperken van personendichtheden in de omgeving van de risicobron

Binnen het gifwolkaandachtsgebied worden 35 woningen toegevoegd. De bebouwingsdichtheid is passend binnen deze stedelijke omgeving.

4. Vlucht- en schuilmogelijkheden

Bij een dreigende calamiteit moet in noordelijke richting van de bron te worden gevlucht. Vluchtroutes moeten nog uitgewerkt worden. Om het vluchten voor eenieder mogelijk te maken wordt geadviseerd geen verminderd zelfredzame personen en functies zoals wonen met zorg toe te staan.

5. Omgevingsmaatregelen

Een omgevingsmaatregel die getroffen kan worden is het uitsluiten van milieubelastende activiteiten met externe veiligheidsrisico's binnen het plangebied.

Advies

Wij adviseren u overeenkomstig artikel 5.15 lid 2 onder b van het Bkl binnen de aandachtsgebieden de volgende maatregelen voor te schrijven/toe te laten passen ter bescherming van personen in de gebouwen:

- Aanvullende risicocommunicatie toe te passen. Dit houdt in dat bewoners (kopers en/of huurders) op de hoogte worden gebracht van het risico en bijbehorende handelingsperspectief. Dat wil onder andere zeggen dat bij een dreigende calamiteit van de bron dient te worden gevlucht. Dit kan mogelijk privaatrechtelijk worden vastgelegd via koop-huurovereenkomsten;
- Bewoning en structureel verblijf van verminderd zelfredzame personen en functies zoals wonen met zorg uit te sluiten;
- Vluchtroutes in noordelijke richting mogelijk te maken;
- Milieubelastende activiteiten met externe veiligheidsrisico's (risicobronnen) binnen het plangebied uit te sluiten;

Met behulp van het uitvoeren van de verantwoordingsplicht voor het groepsrisico en het advies van Brandweer Fryslân, dient het bevoegd gezag zich uit te spreken over de aanvaardbaarheid van het restrisico.

Algemeen toetsingskader

Externe veiligheid gaat om het beperken van de kans op en het effect van een ernstig ongeval voor de omgeving door:

- Het gebruik, de opslag en productie van gevaarlijke stoffen;
- Het transport van gevaarlijke stoffen (buisleidingen, wegen, waterwegen en spoorwegen);
- Het gebruik van luchthavens.

Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het beperken van de risico's voor de burger door bovengenoemde activiteiten. Hiertoe zijn risico's gekwantificeerd, namelijk door middel van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Plaatsgebonden risico (PR)

Het PR is de berekende kans per jaar, dat een persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval bij een risicobron, aangenomen dat hij op die plaats permanent en onbeschermd verblijft.

Groepsrisico (GR)

Dit is de kans dat een groep mensen overlijdt door een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het GR moet worden gezien als een maat voor maatschappelijke ontwrichting.

Het externe veiligheidsbeleid is verankerd in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), het Besluit kwaliteit leefomgeving, Basisnet, de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan.

Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) stelt het Rijk algemene regels voor activiteiten in de fysieke leefomgeving. Het Bal geldt voor alle partijen die actief zijn in de fysieke leefomgeving – burgers, bedrijven en overheid.

Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)

In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan regels over omgevingswaarden, instructieregels, beoordelingsregels en regels voor monitoring. Het Bkl geldt voor het Rijk en decentrale overheden.

Basisnet

Het basisnet is een landelijk aangewezen netwerk voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Binnen bepaalde grenzen wordt dit vervoer over de weg, binnenwater en spoor gegarandeerd. Het basisnet heeft betrekking op de Rijksinfrastructuur: hoofdwegen (snelwegen), hoofdwaterwegen (binnenwateren) en hoofdspoorwegen (enkele uitzonderingen daargelaten). Het basisnet is vastgelegd in onder andere de Wet vervoer gevaarlijke stoffen.

Verantwoordingsplicht

In het Bkl is in artikel 5.15 is een verantwoordingsplicht GR opgenomen. Deze verantwoording houdt in dat in bepaalde gevallen planologische keuzes moeten worden onderbouwd en verantwoord door het bevoegd gezag.

Milieubelastende activiteit met externe veiligheidsrisico's (Risicobron)

Milieubelastende activiteiten met externe veiligheidsrisico's (risicobronnen) zijn:

- Milieubelastende activiteiten met externe veiligheidsrisico's die zijn genoemd in bijlage 7, 8, 9 en 10 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl);
- Risicobronnen die niet in de bijlage van het Bbl zijn vermeld maar waarvoor wel de risico's moeten worden berekend;
- Bedrijfsmatige activiteiten die een risico voor de omgeving kunnen vormen, zoals bijvoorbeeld energieopslagsytemen (EOS). Geldt niet voor EOS'en voor privégebruik.